

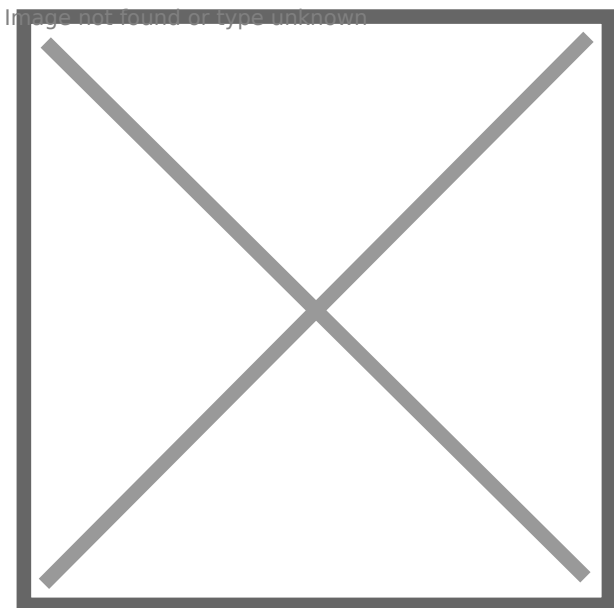
Οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος δημιούργησαν μια πολιτισμική επανάσταση! (Αντώνιος - Αιμίλιος Ταχιάος, Σλαβολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η αντίδραση του Βατικανού στη μετάφραση των ιερών βιβλίων αποσκοπούσε στην πνευματική εξάρτηση των Σλάβων και όχι στην αντίστοιχη απελευθέρωσή τους;

Είναι αλήθεια ότι η Ρώμη, στην εκκλησιαστική δικαιοδοσία της οποίας υπαγόταν η Μεγάλη Μοραβία, είχε δείξει μια παλινωδία αναφορικά προς την αποδοχή της χρήσης της παλαιοσλαβικής γλώσσας στην εκκλησιαστική ζωή των Σλάβων της Μεγάλης Μοραβίας. Η στάση των παπών της Ρώμης μεταβαλλόταν ανάλογα με την πολιτική ισχύ των Γερμανών της εποχής, οι οποίοι, αντιστεκόμενοι στη χρήση της παλαιοσλαβικής και εμμένοντας στην επιβολή της λατινικής, έβλεπαν έτσι να εξασφαλίζουν μια μόνιμη υποταγή της Μεγάλης Μοραβίας στη δική τους κρατική πολιτική. Ενώ ο πάπας Αδριανός δέχθηκε τους Κύριλλο και Μεθόδιο στη Ρώμη και ευλόγησε τη σλαβική μετάφραση των βιβλίων, στη συνέχεια η πολιτική της Ρώμης παρουσίασε διακυμάνσεις, με αποτέλεσμα να διωχθεί τόσο ο Μεθόδιος από τους Γερμανούς όσο τελικώς, μετά τον θάνατο αυτού το 885, και οι μαθητές των θεσσαλονικέων αδελφών, και έτσι να τεθεί τέλος στο έργο τους στη Μεγάλη Μοραβία.

Οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος.

Πόσο διαχωρισμένη ήταν η ιεραποστολική από τη διπλωματική ενέργεια;

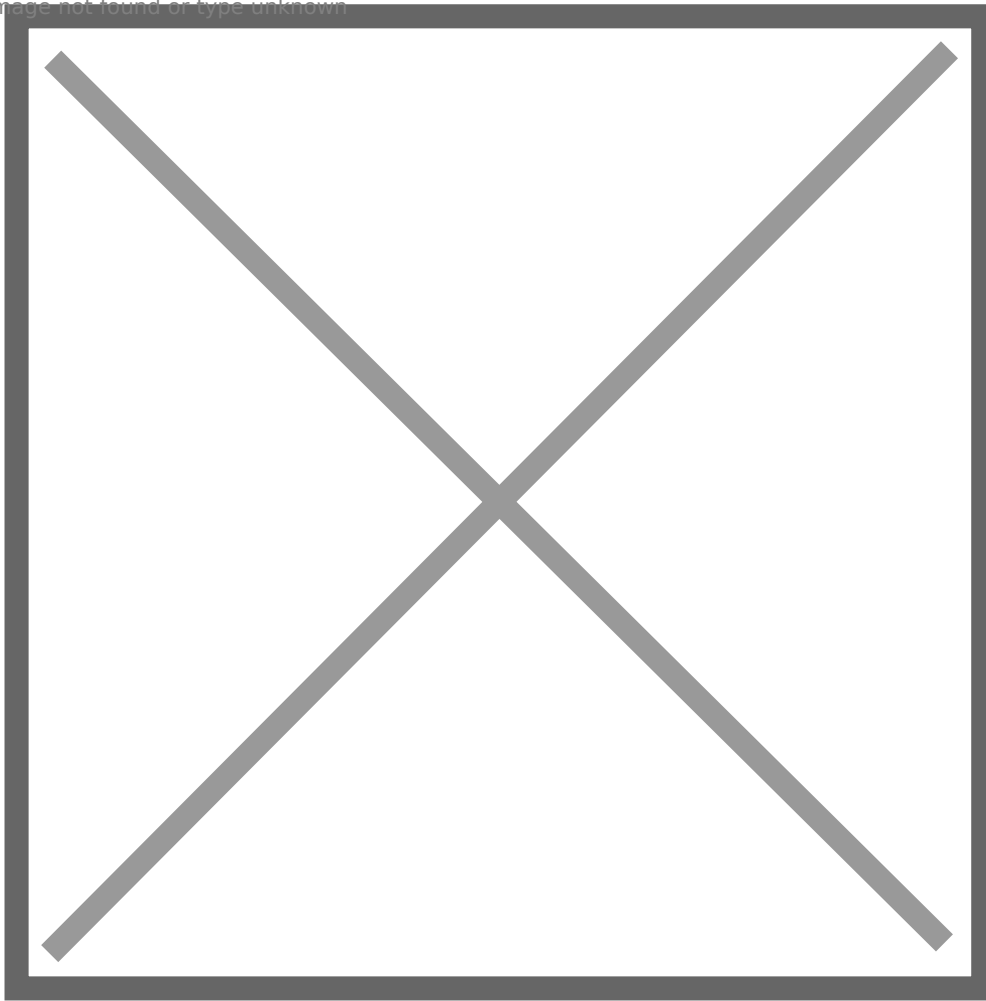
Σε εποχή που επικρατούσε το θεοκρατικό σύστημα διακυβέρνησης, ήταν φυσικό η ιεραποστολή και η πολιτική δραστηριότητα να συγκλίνουν και να συμβαδίζουν. Αυτό φάνηκε τόσο κατά την αποστολή του Κυρίλλου στη χώρα των Αράβων όσο και στην αποστολή των δύο αδελφών στη χώρα των Χαζάρων και στη Μεγάλη Μοραβία.

Το όλο επίτευγμα των Αγίων μάς επιτρέπει να πούμε πως δημιούργησε μια πολιτισμική επανάσταση και μάλιστα στην καρδιά της Ευρώπης;

Αυτό μπορούμε να το πούμε με απόλυτη βεβαιότητα. Ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος προσέφεραν στους Σλάβους γραφή, πνευματική ζωή και πολιτισμό. Ο πολιτισμός αυτός οικοδομήθηκε επάνω στην ελληνική γλώσσα, η οποία προσέφερε στην παλαιοσλαβική συντακτικά δάνεια, δημιουργία νέων όρων, σύνθετων λέξεων και αφηρημένων εννοιών.

Με όλα αυτά πλουτίστηκε η παλαιοσλαβική γλώσσα και από απλή ομιλούμενη της καθημερινότητας έγινε γραπτή και πέρασε στην ικανότητα διαμόρφωσης και έκφρασης υψηλότερων εννοιών. Αυτό υπήρξε ένα επίτευγμα κοσμοϊστορικής σημασίας, το οποίο οφειλόταν αποκλειστικώς στη μεγαλοφυΐα των θεσσαλονικέων αδελφών και στους ευρείς πολιτιστικούς ορίζοντες της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Επίσης ο Μεθόδιος έδωσε στη Μεγάλη Μοραβία νομοθεσία και δίδαξε τον ηγεμόνα πώς να διοικεί.

Image not found or type unknown

Οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος σε ελληνικό γραμματόσημο.

Γιατί καθυστέρησε η απόδοση της τιμής προς τους Αγίους από τους Έλληνες και ιδιαίτερα από τη γενέτειρά τους; Μπορείτε να μας πείτε πότε άρχισε η απόδοση της οφειλόμενης αυτής τιμής;

Αυτό είναι ένα πολύ ωραίο ερώτημα. Απλούστατα ο ελληνικός κόσμος προσέφερε στους Σλάβους και σε άλλους λαούς πολλές προσωπικότητές του, τις οποίες ο ίδιος στη συνέχεια λησμονούσε. Αυτό έχει συμβεί και με τον Μάξιμο τον Γραικό (1470-1550), ο οποίος έδρασε στη Ρωσία και τη φώτισε πνευματικώς, αλλά στον ελληνικό κόσμο έμεινε πολύ λίγο γνωστός.

Ωστόσο, όσον αφορά στους Κύριλλο και Μεθόδιο, μπορεί στα νεότερα χρόνια να παρέμειναν λησμονημένοι, αλλά ο ελληνικός κόσμος δεν τους αγνόησε απολύτως. Το γεγονός ότι οι βιογραφίες τους είχαν γραφεί σε παλαιοσλαβική γλώσσα τους καθιστούσε απρόσιτους στο ελληνικό κοινό, παρά ταύτα όμως διασώθηκαν και ελληνικές πηγές που τους αναφέρουν.

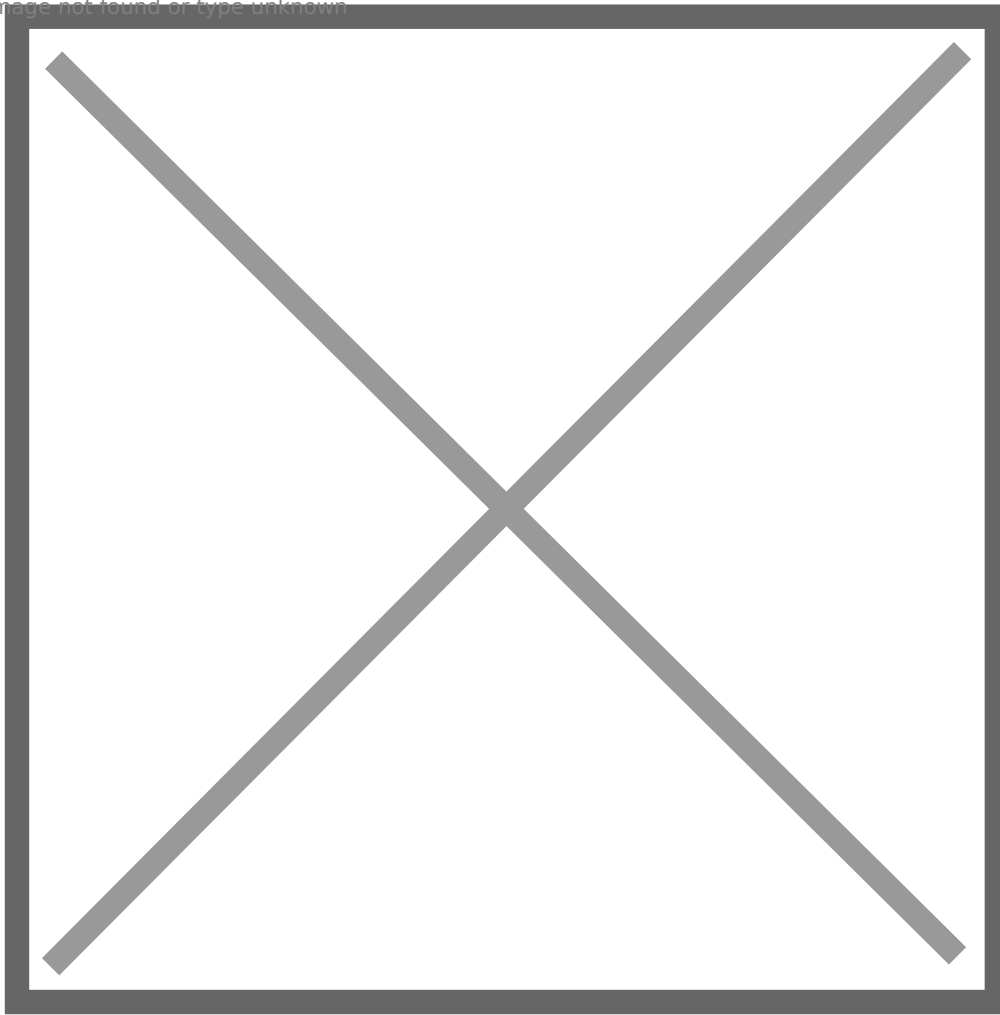
Πρώτος πρέπει να μνημονευθεί ο εκτενής Βίος του μαθητή τους Κλήμη, επισκόπου

Αχρίδος, τον οποίο συνέγραψε ο έλληνας αρχιεπίσκοπος Αχρίδος Θεοφύλακτος Ήφαιστος (11ος-12ος αι.), όπου δίνονται πληροφορίες και για τους θεσσαλονικείς αδελφούς. Ο Βίος αυτός, όπως και άλλα συντομότερα ελληνικά κείμενα, διασώθηκαν και σε ελληνικά χειρόγραφα του Αγίου Όρους του 14ου-16ου αι. και αναφέρουν τους δύο αδελφούς. Τον 18ο αιώνα τέτοια κείμενα εκδόθηκαν στο ελληνικό τυπογραφείο της Μοσχοπόλεως (στη σημερινή Αλβανία).

Με αυτά διατηρήθηκε η μνήμη των αγίων αδελφών, ενώ το 1966 η ιερά μητρόπολη Θεσσαλονίκης με μητροπολίτη τον μακαριστό Παντελεήμονα Παπαγεωργίου (1951-1968) διοργάνωσε σε συνεργασία με τη Θεολογική Σχολή του ΑΠΘ διεθνές συνέδριο στη μνήμη τους, εκδόθηκαν μάλιστα και πρακτικά σε δύο τόμους. Ο μητροπολίτης ήθελε να κτίσει και ναό (το υπουργείο Εξωτερικών μάλιστα είχε διαθέσει ποσό 1.800.000 δρχ.), αλλά πολιτική παρέμβαση διέκοψε τη διαδικασία. Τελικώς, ναός προς τιμήν τους ανεγέρθηκε για πρώτη φορά στη Θεσσαλονίκη από τον αείμνηστο μητροπολίτη Παντελεήμονα Χρυσοφάκη (1974-2004).

Από τον περασμένο χρόνο στη Θεσσαλονίκη λειτουργεί και το Κέντρο Μελέτης Πολιτιστικής Κληρονομίας Κυρίλλου και Μεθοδίου, το οποίο, σε συνεργασία με την ιερά μητρόπολη Βεροίας, διοργανώνει τον Ιούνιο ημερίδα διεθνούς συνεργασίας για τον πρώτο μαθητή των Κυρίλλου και Μεθοδίου, τον Κλήμη Αχρίδος, του οποίου η κάρα φυλάσσεται σε μονή της Βέροιας. Επίσης σχεδιάζεται, σε συνεργασία με τον δήμο Θεσσαλονίκης και άλλους φορείς, ο εορτασμός το 2013 των 1.150 χρόνων από την αποστολή των Κυρίλλου και Μεθοδίου στον κόσμο των Σλάβων.

Image not found or type unknown

Οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος σε επετειακό γραμματόσημο της Τσεχίας.

Οι εργασίες σας συνέβαλαν ιδιαίτερα και καθοριστικά στη γνωριμία, την προβολή αλλά και τη διασάφηση αρκετών πλευρών του έργου και της ζωής των συμπολιτών μας Αγίων. Θέλετε να μας περιγράψετε την προσωπική πνευματική αυτή πορεία και «περιπέτεια» και τους καρπούς της;

Δεν υπήρξε «περιπέτεια», υπήρξε χαρά! Σπούδασα Θεολογία στο ΑΠΘ και έκανα μεταπτυχιακές σπουδές στο Παρίσι, στο εκεί ρωσικό Ινστιτούτο Ορθοδόξου Θεολογίας και στη Σχολή Ανωτέρων Σπουδών της Σορβόνης, όπου ειδικεύθηκα στην ιστορία των Σλάβων και την παλαιοσλαβική γλώσσα και φιλολογία. Εργάστηκα στο Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου, όπου το 1963 δημιούργησα τη Σχολή Σλαβικών Γλωσσών. Πρώτος δίδαξα από το 1965 στη Θεολογική Σχολή του ΑΠΘ Ιστορία και Γραμματεία των Σλαβικών Ορθοδόξων Εκκλησιών.

Ήταν πολύ φυσικό να με ενδιαφέρουν οι άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος, που υπήρξαν

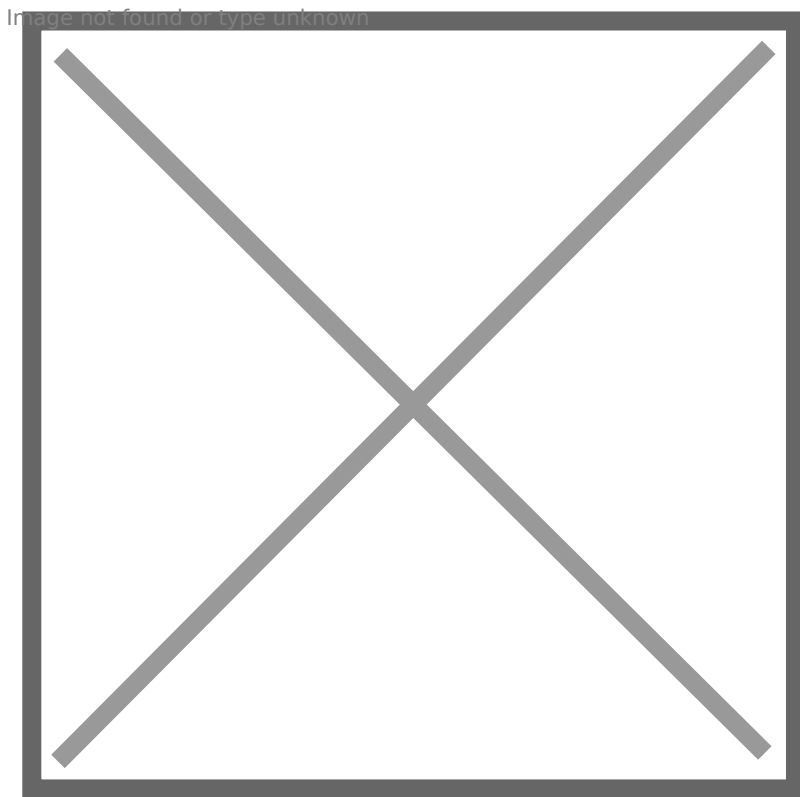
τέκνα της πόλης μας και εκπρόσωποι του ελληνικού πολιτισμού στον κόσμο των Σλάβων. Μελέτησα με ενδιαφέρον και συγκίνηση τη ζωή και το έργο τους. Το αποτέλεσμα ήταν να συγγράψω 27 μελετήματα και άρθρα γι' αυτούς στα ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά, ρωσικά και βουλγαρικά.

Το βιβλίο μου για τη ζωή και το έργο τους γνώρισε τρεις εκδόσεις στη Θεσσαλονίκη και σε ανάλογη μετάφραση κυκλοφόρησε στις ΗΠΑ, Ιταλία, Ρουμανία και Ρωσία (δύο εκδόσεις). Η ρωσική έκδοση έγινε με τις ευλογίες του μακαριστού φιλέλληνα πατριάρχη Μόσχας Αλεξίου, ο οποίος συνιστούσε το έργο μου σε όλα τα μορφωτικά ιδρύματα της ρωσικής εκκλησίας.

Ένας ρώσος σλαβολόγος, ο οποίος έγραψε εκτενέστατη κριτική, στην οποία συζητά μερικές απόψεις μου, καταλήγει λέγοντας ότι το βιβλίο αυτό θα έπρεπε να εισαχθεί σε όλα τα σχολεία της Ρωσίας.

Επίσης και στη Γερμανία γράφηκαν πολύ επαινετικές κριτικές, σε μία μάλιστα από αυτές λέγεται ότι «το βιβλίο του Ταχιάου στην αγγλική και την ιταλική έκδοση θα παραμείνει κλασικό».

Επίσης έχω δημοσιεύσει βιβλίο που περιλαμβάνει ελληνική μετάφραση των παλαιοσλαβικών Βίων των Κυρίλλου και Μεθοδίου και τον επόμενο χρόνο θα κυκλοφορήσει και σε αγγλική μετάφραση.

Οι Άγιοι σε γραμματόσημο της Τσεχοσλοβακίας.

Υπήρξαν στιγμές που τους νιώσατε με κάποιον τρόπο κοντά σας;

Υπήρξαν πολλές στιγμές που τους έβλεπα νοερώς παρόντες. Στο γραφείο μου, στο σπίτι μου, έχω μία ωραία εικόνα τους την οποία μου είχε χαρίσει το 1963 ο σοφός πατριάρχης Βουλγαρίας Κύριλλος και την έχω δημοσιεύσει και στην πρώτη έκδοση του βιβλίου μου.

Τους βλέπω διαρκώς μπροστά μου, με εμπνέουν, και με σεβασμό, ζήλο και αγάπη εργάζομαι για την προβολή του κοσμοϊστορικής σημασίας έργου τους.

[Αν θέλετε να διαβάσετε ολόκληρη τη συνέντευξη πατήστε εδώ](#)